

Johann Weinmann Johann Daniel Starck

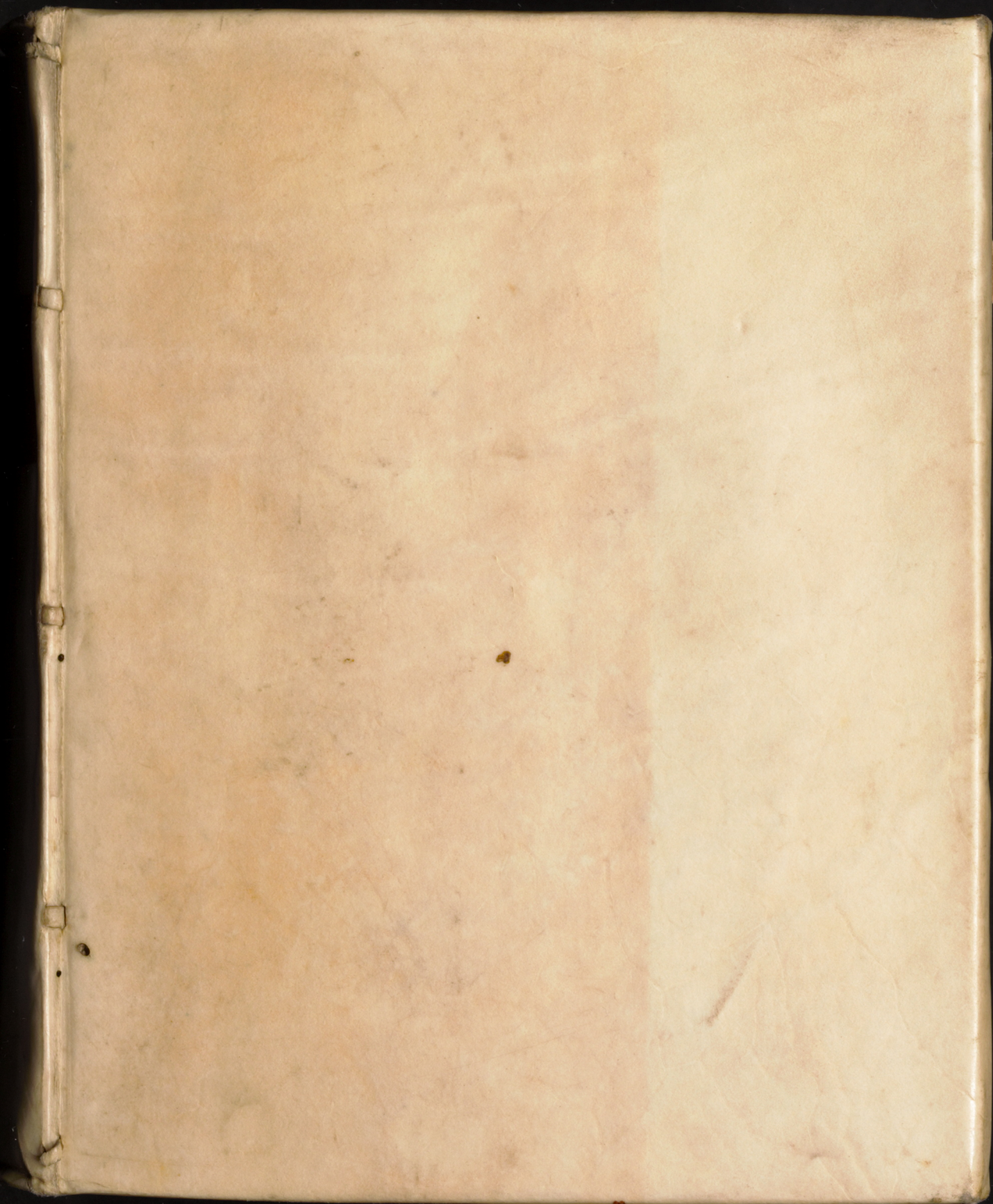
Disputatio Theologica De Aphorismo Paulino ex 1. Tim. c. 3. v. 16. Deus Manifestatus Est In Carne

Altdorphi[i]: Typis Scherffianis, 1644

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn786503807>

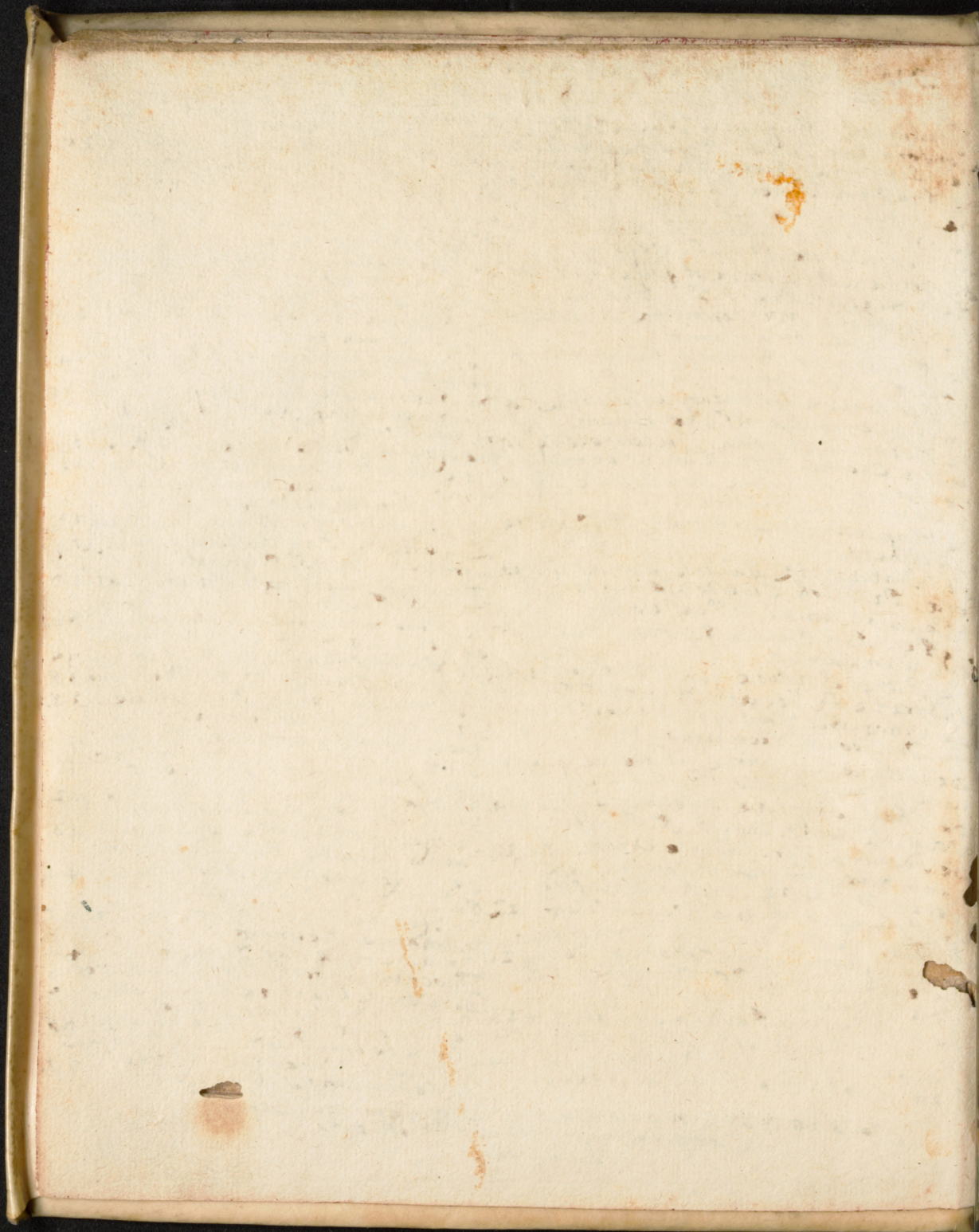
Druck Freier  Zugang





DISPUTATIONES THEOLOGICAE MISCELLANEA.
Tomo hoc XCVII. comprehensas.

Scrutinium Scripturae Sacrae. Pr. D. P. 1.	De Triplici Officio Christi. Praef. 25.
Conformitas Iudaeo-Papistica in loco de Scriptura Sacra. Pr. D. N. Geffero. 2.	De Michael Behmio. 26.
de Analogia Fidei. Pr. D. Abr. Calovia 3.	De Problemate Theologico, de Anti- culus Fidei de Offensione Christi in Coelas quicquam deroget vere Corporis et Sanguinis ejus. Prae- sentia in S. Coena. Praef. D. 4.
de Interpretatione Scripturae S. I. Nylio 5.	De Coelestis Mylentia. 27.
de SS. Scripturae Authontate, Perfectione, ac Perspicuitate. Pr. M. El. Vejelio 6.	De Poenitentia Peccatorum Nivivi- tica ad Ion. c. 3. comm. 2. Praef. 28.
de Hermeneutica vera et falsa. ad 2. Pet. 1. 7. 20. 21. Praef. D. A. Hebelio. 7.	De Sigillo Confessionis. Pr. D. Johan. Zind. 2. uerstatt. 28.
de Cognitione Dei definitiva, an debeat Pr. M. Joh. Weimanno. 8.	De Nuno Confessionario. Vom Prindi- pennung. Comment. Nath. & P. Müller 29.
de Sanctissimo Trinitatis Mysterio. Pr. Sebast. Niemann. 9.	De Satisfactionibus propriis pro pe- ccatis temporalibus. Nemiſſet culpa in hac vita. Pr. D. Joh. Behmio. 30.
de Personarum divinarum distinctione, an et quanam illa sit. Praef. Eodem 10.	De Regula Juris Naturae. Pr. D. Pe- dicatio. 31.
de Actione Dei prima in tempore, qui dicitur Creatio. Pr. M. Joh. Weimanno. 11.	De Confucto Pontificiorum Septe- nario. Sacramentorum Numero. Pr. D. Joh. Ernesto Gerharo. 32.
de Permissione divina circa peccata. Pr. Christiano Chemnitio. 12.	De Baptismo. Pr. M. Lev. Pouchenio 33.
de Apparitionibus Daemonum. Pr. D. Joh. Meisnero. 13.	De Bapt. Cas. Cum Abstemijs quid agendum in B. Synaxi. Pr. 34.
de Natura et Quidditate Luminis Glo- riae. Pr. D. Joh. Ernesto Gerharo. 14.	De Analyſi quaest. 1. Cor. 10. Praef. 35.
de Peccato Veniali. Praef. Eodem. 15.	De Joh. Behmio. 36.
de Peccato in Spiritum Sanctum. Pr. M. Joh. Weimanno. 16.	De Fide in Mesiam Patriarchali. ex Genes. 29. 11. 18. Pr. D. S. Schmidt. 37.
de Phrasi Scripturae, qua Deus dicitur Indurare, Excoecare. Ac. Pr. D. S. Schmidt. 17.	De Donis Operibus. Pr. M. J. Weimann. 38.
de Vinobus Liberi Arbitrii in Conversione. Pr. D. Sebast. Niemann. 18.	De Donis Operum Necessitate. 39.
de Actione Dei prima ab aeterno, qua dicitur Praedestinatio. Pr. M. J. Weimanno. 19.	De Donis Operum Necessitate. 39.
de Phrasi Scripturae, Deletionis à libro Juda. Praef. D. Sebast. Schmidt. 20.	De Clavis Ligantis. Pr. D. Jamhauer. 40.
de Poemin Circumstante Virum tan- quam novo, quod creavit Dominus. ex Jerem. 31. 10. 22. Pr. Habichhorſtio. M. 21.	De Clavis nova. Pr. G. Greenio. 41.
de Aphorismo Joh. ch. 4. Verbum Caro factum est. Pr. M. Joh. Weimanno. 22.	De Purgatorio exustum q. Papistas. 42.
de Aphorismo Theolog. de Iny- caratione Filij Dei Domini X. I. C. Pr. D. Eodem. 23.	De Purgatorio exustum q. Papistas. 42.
de Aphorismo Paulino ex 1. Tim. 3. 4. de Delus manifestatq. est in carne. Pr. D. Eodem. 24.	De Reliquis Christi et Sanctorum Carum cultu. Pr. D. S. Niemann. 43.
de Parallelismo Calvinae Nestorianus. Pr. D. Johann & Adamo Scheyero. 25.	De Resurrectione Mortuorum. 44.
Collecta à M. Antonio Ulrico Comp. Juringa. Anno. d. 14. Junij. 1680.	De Resurrectione Impiorum. Pr. 45.
	De Johanne Meisnero. 46.
	De Contra Empedoclas Promissionis Adventus Christi ultimi. Pr. D. Weimann. 47.
	De Gemitu Creaturae intelligentis. 48.
	De Appellatione ad supremum In- dicium seſum Christum. Pr. E. Gerharo. 49.
	De Fasciculis Viventium. Praef. 49.
	De Sebastiano Schmidtio. Hoffew. Augustano.



DISPUTATIO THEOLOGICA

De

Aphorismo Paulino

ex 1. Tim. c. 3. v. 16.

DEUS MANIFESTA-
TUS EST IN CARNE.

Quam

DIVINA ADSPIRANTE GRATIA

SUB PRÆSIDIO

Plurimum Reverendi Clariss. & Excellentissimi

VIRI

DN. M. JOHANNIS WEINMANNI,

S. S. Theologiæ Prof. Publ. & Eccl. Min.

meritissimi, Fautoris & Præceptoris sui debito
observantiæ cultu æternum pro-
sequendi.

Publica & placide disquisitioni subjicit

JOHANN-DANIEL Starckh/

Austr. S. S. Theol. Studiosus.

In Auditorio Majori

Ad diem Februarij.

ALTDORPHI

TYPIS SCHERFFIANIS exscripta.

ANNO ὁ Θεωρητικῆς

M. DC. XLIV.

Per - Illustri ac Generosissimo

DOMINO

DN. FRANCISCO CHRISTOPHO

ROA Teuffenbach / LIB. BARONI

in Messweg & Spielberg &c.

DOMINO SUO GRATIOSISSIMO,

VIRIS

*Generosi, Nobilissimi, Amplissimiq; ordinis Senatorij Reg. Lib.
ac Montanae Reipublicae Neosoliensis, Montanarum
Hungariae Civitatum capitibus,*

DOMINIS

JUDICI SCHOLARCHIS ac RELI-

QUIS CURIAE ejusdem Adfessoribus dignissimis,

Dominis ac Mæcenatibus ævum

honorandis.

NEC NON

Pra-strenuo, Nobilissimo ac Egregio

VIRO

DN. ERICO HOFFLINGER ab *Sm*

bolckhamb / Sac. Cæs. Majest. Aulæ familiari Privilegia-

to, Fodinarumq; Cremnicens. Schemnicens. & in *En*

gelsperg Cultori præstantissimo, Fautori ac Patrono
item honoratissimo.

*In subjectionis & debite gratitudinis Symbolum has
primitias Academicas loco*

STRENÆ

D. D. D.

AUCTOR & RESPONDENS.



ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.



Μολογόμενος μέγα ἐστὶ τὸ εὐσεβείας μυστήριον: ΘΕΟΣ
 ΕΦΑΝΕΡΩΘΗ ΕΝ ΣΑΡΚΙ, πῆ & graviter
 exclamat electum illud DEI organon in Epistolâ 1. ad
 Timoth. c. 3. v. 16. luculentissimè docens, quâ in re
 potissimum vera Ecclesia *columna & firmamentum veritatis* sit, ni-
 mirum in adserendo ac defendendo *magno illo pietatis mysterio*,
 quod in ἐνοσαρκιώσει Filii DEI consistit, & a nobis sine ductu, au-
 spicioq; Spiritus sancti percipi non potest. Transcendit namq; &
 excedit omnem nostrum captum, intellectumq;, adeò, ut nullâ
 ratione humanâ, quæ, teste, proh dolor! experientiâ, in luce re-
 rum tenui caligat, in mediocri cæcutit, in majore cæca est, in ma-
 ximâ verò insanit, comprehendi queat. Inde Chrysostomus, au-
 reum illud Eloquentiæ flumen, de se fatetur, in comment. super
 Hebr. c. 2. v. 14. 16: *Hæcæ sapiens in mente versans, excessum patior.*
 Nec S. Ecclesia dissentit, ita de hoc mysterio canens: *O admirabi-*
le commercium! Creator generis humani, animatum corpus sumens, de
virgine nasci dignatus est, & procedens homo sine semine, largitus est no-
bis suam Deitatem. Was geschach so wunderbarlich / Gottes Sohn vom
 Himmelreich / der ist Mensch geböhren. Ejusdem cognitionem, vel
 potiùs piam meditationem, ipse Agonotheta noster in ardentis-
 simâ suâ precatione, Joh. c. 17. v. 3. disertissimis his verbis com-
 mendat: *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum verum DEUM,*
& quem misisti JESUM Christum. Respectu cognitionis hujus reli-
 qua omnia, Paulo, propriâ experientiâ edocto, fuère *ζημία, da-*
nummum, & σκύβαλα, excrementa, Philip. c. 3. v. 8. propterea *in eâ*
solâ gloriatur, 1. Cor. c. 2. v. 2. Gal. c. 6. v. 14. Quoniã verò
 Ecclesia christiana, per totum orbem dispersa, magnâ devotione
 & anniversariâ latitiâ, hoc tempore memoriam *magni hujus my-*
sterii de ἐνοσαρκιώσει Filii DEI, assumentis humanam naturam, ex
 A 2 puro

31
 36
 37
 24
 28
 40
 44
 48

puro beatæ virginis Mariæ sanguine, in personæ suæ unitatem, sive ὑπαρξιν, recolit atq; celebrat: fert animus, suadet pietas, jubet religio, Aphorismum hunc DEUS MANIFESTATUS EST IN CARNE, sub piæ συζητήσεως incudem, pro ingenioli tenuitate, revocare, placidoq; συζητολογίων examini subjicere. Quod ut è felicius præstare, ab omnibus corruptelis & errorum diverticulis nos sejungere, & in simplicitate veræ sententiæ continere valeamus:

Christe biune, tuo nos dirige flamine sancto!

T H E S I S I.

RECTÈ & utilissimè monetur in veteri illo: πρὸς τὸ ὁρθῶς διδάσκειν, δεῖ πρώτων ἐξελέγειν τὰ ὀνόματα. Quia, ut Damascenus ait, nomina sunt indicia rerum. Non solum utilia ad disquisitionem: verum etiam ad cognitionem necessaria, ajente subtilitatum Magistro, Scaligero, exerc. 325. sect. 10. Quod cum primis verum est in nostrâ S. S. Theologiâ, quippe cum de DEO, ejusq; filio, vix plura in hac mortalitate sciamus, quàm nomina. Ad stipulatur nobis magnus Chemnitius, loc. de personâ filii DEI, scribens: de DEO in hac vitâ amplius nihil scimus, quàm ipsius nomen. Formam ejus, inquit Moses Deut. c. 4. v. 12. penitus non vidistis, tantum vocem verborum ejus audivistis.

II. Nobis in explicatione Aphorismi nostri primum declarandum venit vocabulum θεός, quod vulgata quidem versio, & quædam exemplaria latina non habent, id quod nobis regerunt & objectant adversarii. Legitur tamen in probatissimis & antiquissimis exemplaribus græcis. In quibus verò non exstat, ex iis absq; omni dubio, astu & de prayatione hæreticorum sublatum est.

III. Sumi-

III. Sumitur in Scripturis *proprie* vel *improprie*. *Proprie* tribuitur uni vero DEO, conditori & conservatori omnium; idq; I. εσωδως, *essentialiter*, prout *essentiam* divinam notat, omnibus tribus personis communem, quas propterea omnes connotat, ut, Gen. c. I. v. I. *In principio creavit DEUS* (אֱלֹהִים) *cælum & terram*. Ubi totam S. S. Trinitatem intelligi, seipsum explicat Moses, quando in seqq. *distinctam dicentis, verbi, & spiritus*, h. e. Patris, Filii & Spiritus S. facit mentionem. Confer c. 2. v. 4. Deut. c. 6. v. 4. 5. Esa. c. 45. v. 5. Matth. c. 22. v. 37. Joh. c. 4. v. 24. Act. c. 14. v. 15. & c. II. *σωσαυκως, personaliter*, prout *essentiam* notat certo *charactere hypostatico* signatam, quo sensu dicitur DEUS *Pater*, Joh. c. 3. v. 16. *Filius*, Joh. c. I. v. I. & *Spiritus S.* Act. c. 5. v. 3. 4.

IV. *Improprie* usurpatur nomen DEI, juxta Basilium Epist. 141. ad Cæsarianos, I. κατὰ χάριν, *secundum gratiam*, de *creaturis*; vel *incorporeis*, videlicet *spiritibus*, tam *bonis*, Psal. 8. v. 6, item Psal. 97. v. 7. Hebr. c. I. v. 6. c. 2. v. 9. & secundum quosdam Psal. 86. v. 8. quàm *malis*, I. Sam. c. 28. v. 13; vel *corporeis*, nimirum *hominibus*, quibus divinum aliquod munus incumbit, utpote de *Magistratu*, Exod. c. 21. v. 6. c. 22. v. 28. Psal. 82. v. 1. 6. quia DEI *minister est in his terris*, Rom. c. 13. v. 4. *non hominis, sed DEI judicium exercens*, Deut. c. I. v. 17. 2. Par. c. 19. v. 6. II. *ψευδοσ*, *secundum mendacium*, utpote de *idolis*, Exod. c. 22. v. 20. de *diabolo*, 2. Corinth. c. 4. v. 4. & de *ventre*, Philip. c. 3. v. 19.

V. Diligenter tamen notandum, jam modò enumeratis *creaturis* nomen DEI in Scripturis tribui non *absolute*: sed semper cum *appendice & restrictione*. Sic Exod. c. 7. v. 1. Moses dicitur DEUS, sed *Pharaonis*, cum hac *restrictione*, nimirum, ob *potentiam*, quam coram Pharaone,

exercebat. Sic 2. Cor. c. 4. v. 4. diabolus dicitur **DEUS**, sed *hujus saeculi*, h. e. impiorum, qui ipsi tanquam **DEO** serviunt. Philip. c. 3. v. 19. venter dicitur **DEUS**, sed *Episcureorum*, qui ventris causâ omnia faciunt. Quinimò ut Scriptura verum **DEUM** à falsis accuratè discernat, vocat *istum* φύσει θεόν, Gal. c. 4. v. 8: hos verò λεγομένους θεούς, 1. Cor. c. 8. v. 5.

VI. In hoc Aphorismo nostro *proprie*, & quidem *determinato sensu* VOX DEI accipitur; non ἁσινωδῶς, *essentialiter*: sed ὑποσωληνωδῶς, *personaliter*, καὶ ἴδιον θεόπον ὑπάρξει in personâ Filii considerata, de quâ piè cum universâ Ecclesiâ affirmamus, *eam* verè humanitati unitam esse, siue carnem assumpsisse, cùm primò huic non Patri, nec Spiritui S. in toto N. T. tribuatur *manifestatio in carne*.

VII. Est quidem **INCARNATIO**, in quantum est *opus ad extra*, opus Trinitatis indivisum, & omnibus personis commune. Pater enim *dat Filium suum* μονογενῆ, Joh. c. 3. v. 16. & *mittit eum factum ex muliere*, Gal. c. 4. v. 4. quam missionem à Patre, Christus passim allegat, ut Joh. c. 3. v. 17. 34. c. 4. v. 34. c. 5. v. 23. 24. 30. 36. 37. 38. c. 6. v. 29. 38. 39. 40. 44. & c. Spiritus S. quoq; *venit super Mariam*, Luc. c. 1. v. 35. quem etiam Christo *datum* legimus *non ad mensuram*, Joh. c. 3. v. 34. *sed cum omni suâ redundantia*, ut Tertullianus addit. Unde oleo latitiæ, h. e. Spiritu sancto unctus dicitur *pra consortibus suis*, Psal. 45. v. 8. Hebr. c. 1. v. 9. Act. c. 10. v. 38. Interim in solius Filii DEI personâ incarnatio facta est. Non Pater, non Spiritus S. sed Verbum, seu ὁ λόγος *caro factus est*, Joh. c. 1. v. 14. ut ita Divinitas non sub *κειράδι*, sed *μορῶδι* ratione, h. e. in unâ saltem hypostasi in sui consortium humanitatem assumpsit.

VIII. Quod Damascenus lib. 3. de orthodoxâ fide, c. 6. ita expressit: *Dicimus omnem & perfectam naturam Deitæ-*

Deitatis in unâ ejus hypostasean incarnatam esse. Eadem enim natura Divinitatis tota & perfecta est in singulis personis. Et quando dicimus: Deitatem unitam esse carni, intelligimus id, quod Achanasius in symbolo vocat *πρόσληψιν τῆς ἀνθρώπινης εἰς τὴν θεότητα*, assumptionem humanitatis in Deitatem. Thomas acutè & eleganter part. 3. quæst. 3. art. 4: *Tota natura divina dicitur incarnata, non quod sit incarnata in omnibus personis, sed quia nihil deest de perfectione divine personæ incarnatæ.* Quod etiam vult decretum Concilii Toletani, cum dicit: *Solum Filium accepisse hominem in singularitatem personæ, non in unitatem divine naturæ.* Scholastici verò rem totam similitudine trium puellarum, unam vestem junctim tententium, sed eandem uni adaptantium, declarare fatagunt. Ubi actio texendi, & exterius induendi eam, est quidem omnibus communis, non tamen omnes, sed una tantùm eâ induitur, quia isthæc non in omnibus, sed in unâ terminatur. Atq; ita Scholastici (quorum verba dextrè sunt explicanda) dicunt: *Incarnationem esse omnium trium personarum inchoativè, ob decretum, missionem & carnis formationem; sed terminativè solius Filij, ob personalem carnis assumptionem.* Vide Lomb. l. 3. sent. dist. 5. Thom. part. 3. quæst. 6. art. 6. Alii dicunt: *Totam S. S. Trinitatem incarnare, non incarnari, quod idem est.*

IX. DEUS ergò hic intelligitur *verus, aternus, & per aternam generationem, aterni & viventis DEI Filius* *μονογενὴς καὶ ἰδιος*, Psal. 2. v. 7. Matth. c. 16. v. 16. Johan. c. 1. v. 14. 18. c. 3. v. 16. 18. 1. Joh. c. 4. v. 9. Rom. c. 8. v. 32. Patri ὁμοῦσι, h. e. ut Augustana confessio art. 1. explicat, *ejusdem cum eo essentia & potentia, qui hisce elogiis passim in Scripturis ornatur, & dicitur DEUS Joh.*

G. I. V.

c. i. v. i. Act. c. 20. v. 28. DEUS magnus, Tit. c. 2. v. 13. DEUS verus, i. Joh. c. 5. v. 20. Filius altissimi, Luc. c. i. v. 32. Filius DEI altissimi, Marc. c. 5. v. 7. DEUS super omnia benedictus, Rom. c. 9. v. 5. DEUS salvator, Esa. c. 43. v. ii. c. 45. v. 21. DEUS ἰσχυρός, fortis, Pater aternus, admirabilis, Esa. c. 9. v. 6. DEUS Israël, Amos c. 4. v. 12. יְהוָה צְבָאוֹת DEUS virtutum, sive exercituum, Psal. 24. v. 10. Esa. c. 8. v. 13. c. 44. v. 6. Qui de se ipso dicit: Ero, qui ero, Exod. c. 3. v. 14. Ego primus & ego novissimus, Esa. c. 44. v. 6. Ego sum α & ω, principium & finis, qui est, & qui erat, & qui venturus est, Apoc. c. i. v. 8. II. יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, ad omnia efficienda & perficienda sibi ipsi sufficiens, Gen. c. 17. v. 1. Immanuel noster, Esa. c. 7. v. 14. ὁ κύριος, Matth. c. 9. v. 28. Marc. c. i. v. 3. Joh. c. i. v. 23. c. 4. v. 11. 15. 19. & c. quo nomine LXX. interpp. nomen יהוה solius DEI proprium expresserunt. κύριος πάντων, Act. c. 10. v. 36. κύριος τῆς δόξης, i. Cor. c. 2. v. 8. κύριος ἐξ ἑραυθ, i. Cor. c. 15. v. 47. Cui omnis data est potestas in caelo, & in terra, Matth. c. 28. v. 18. Rex Regum, & Dominus dominantium, Apoc. c. 19. v. 16. λόγος, per quem omnia facta sunt, Joh. c. i. v. 1. 2. Imago DEI, nempe substantialis, Col. c. i. v. 15. Splendor gloria DEI, Hebr. c. i. v. 3. Character personae ejus, ibid. & c. Summâ: DEUS DEORUM, id est, solus praë omnibus aliis λεγομένοις θεοῖς verè & naturâ DEUS. Quæ nomina & elogia fermè singula pro Divinitate Christi validissima & invictissima sunt argumenta.

X. Sunt autem impugnatores & hostes Deitatis hujus aeterni Filii ἀσπονδοί varii; imprimis novum illud ἐχιδνῶν γέννημα, Photiniani, qui Christum, merum hominem, ex Mariâ virgine natum esse, nec ante hanc nativitatem ipsum ὑπόστατικόν ἢ extitisse adseverant. Hoc monstrum horrendum, immane, atrox, quod non veretur os in caelum ponere, & loqui magna, & blasphemias, tam
cla-

clara Scripturæ testimonia, ausu & furore plus quàm fatanico, non solùm eludere & pervertere tentat: sed & insuper impias ac blasphemias hæc voces ex ore suo deterrimo eructat & despumat, dum scribere non erubescit in Catech. Racov. Witeberg. dedicatâ pag. 55: *Non tantùm rectæ rationi, sed & Scripturæ adversum esse, asserere, divinam naturam esse in Christo.* Item pag. 351: *Negare divinam Christi naturam, esse mysterium ad salutem utile, (rectius iniquitatis dixeris, ex 2. Thes. c. 2. v. 7. & quale describitur Apoc. c. 17. v. 5.) & fidem illam, quòd Christus tantùm sit homo, non autem verè DEUS, vehementer confirmare spem salutis nostræ. (Miseram, inquam ego, spem tali fundamento innixam!) Blasphemias hæc, duntaxat recitasse, est omninò refutasse, cùm ipse diabolus, Christi & humani generis infensissimus hostis, ipsum filium DEI sit confessus, Matth. c. 4. v. 3. 6. c. 8. v. 29. Marc. c. 3. v. 11. c. 5. v. 7. Luc. c. 4. v. 3. & 41. cujus testimonium non eo fine adducimus, ac si eo ad confirmandam veritatem opus esse censeamus: sed ut innotescat, tantam esse vim & lucem veritatis, ut nec diabolus mendax, & mendacii pater, Joh. c. 8. v. 44. eam in injustitiâ detinere & reticere ausit, quod tamen audent & faciunt insignia ejus organa.*

XI. Omnia illorum erronea recitare & refutare, argumenta, instituti nostri ratio non est: ea tamen, quæ Aphorismum nostrum ferire videntur, paucis, iisque adamantinis, Scripturæ testimoniis retorquēbimus.

XII. Adversariorum igitur glossa, quæ ex corruptâ eorum corrumperendi loca Scripturæ sacre libidine provenit, hæc est: *DEUS est manifestatus, id est, voluntas DEI de salute hominum plenè est exmanifestata,*

B

in carne

in carne, id est, per infirmos homines, vel Apostolos, qui fuerunt caro. Quâ expositione quid violentius? quid à scopo & mente Apostoli alienius? Etenim quis hunc sententum vel divinando, nedum somniando, ex his verbis (modò ἀνὸς ἀποκειμένης, & sine præconceptis opinionibus ea legat) elicere potest? nisi textui manifestam vim inferat, atq; ita fateri velit non hic mysterium N. T. proprium, & quidem *magnum* innui, & contineri, cùm & olim in V. T. DEUS per homines viles & abjectos in mundo, id est, per Patriarchas & Prophetas, se & suam voluntatem patefecerit, Luc. c. 1. v. 70. c. 24. v. 27. Act. c. 3. v. 24. Hebr. c. 1. v. 1. sed tantum prædicationem verbi vulgarem & usitatam describi. Neq; τῆ ἀποκειμένης, sed ἐν ἀποκειμένης, eam φωνήεντων factam esse, pronunciat Apostolus.

XIII. Ut evertant argumentum nostrum ex nomine *θεός* deductum, urgent, non verum, sed nuncupativum, vel adoptivum DEUM, ex honoris tantum, dignitatis & potentia communicatione, vel in habitatione ita dictum, intelligi, eò quòd non exprimatür articulus *ὁ* in textu. Socinus in tract. de DEO, Christo & Spiritu S. pag. 55; *Locus ille Joh. c. 1. v. 1. item 1. Tim. c. 3. v. 16. satis indicare potest, Jesum Christum non esse æquè verum DEUM, ac Patrem ipsius; cùm Pater *ὁ θεός* nominetur, id est, ille unus DEUS, ipse verò *θεός*, id est, DEUS simpliciter dicatur.* Gossavius part. 1. c. 5. pag. 57. *Dicitur Pater DEUS cum articulo, dicitur Christus DEUS sine articulo, & in totâ Scripturâ sacrâ non reperitur, Christum dici DEUM cum articulo. Falsissime! Dicitur enim expressè *ὁ θεός*, Matth. c. 1. v. 23. Luc. c. 1. v. 16. Act. c. 20. v. 28. Tit. c. 2. v. 13. Hebr. c. 1. v. 8. 9. & c. Quòd in nostro Aphorismo non addatur articulus *ὁ*, non fit ad Deitatis filii labefactionem, sed ad subjecti demonstrationem. Nomen enim *θεός* in hac enunciatione loco subjecti ponitur.*

Jam

Jam juxta Photinianorum regulam: *Nomen DEUS in sub-
jecto enunciationis absolutè positum, verum DEUM designat.*
Hinc Socinus in respon. ad Bellarm. cap. 6. class. 4. arg. 1.
pag. 370: *Cùm nomen DEI in N. T. subjecti locum absolutè
obtinet, siue cum articulo sit, siue sine articulo, nunquam,
nisi ipsi soli, nequidem Christo excepto, tribuitur.*

XIV. Imò istam Photinianorum hypothesin fal-
sam esse, inde colligimus, quia nomen Θεός vero DEO
attriburum, quandoq; caret articulo, ut Joh. c. 1. v. 6.
12. 13. & 18. Matth. c. 4. v. 4. c. 5. v. 9. c. 6. v. 24. & vicissim
additum habens articulum λεγομένου Θεός quandoq; tri-
buitur, ut, Act. c. 7. v. 43. c. 14. v. 11. 2. Cor. c. 4. v. 4. Gal.
c. 4. v. 8. Philip. c. 3. v. 19. Articuli igitur ommissio, non
potest esse Deitatis filii labefactatio.

XV. Et ne quid in defendendâ Deitate Christi
desiderent adversarii, addimus, quòd Scriptura non so-
lùm ei nomen DEI tribuat: sed & nomen יהוה quod
est *essentiale & solius DEI proprium nomen*, fatentibus
etiam Judæis. Quam plurima enim dicta, quæ in ve-
teri testamento de vero Jehovâ dicuntur, in N. T. ad
Christum applicantur, ut Exod. c. 20. v. 2. Deut. c. 32.
v. 12. dicitur, *Jehovam eduxisse populum Israëliticum ex
Ægypto.* At Epistola Judæ v. 4. 5. testatur, *Christum
eduxisse populum.* Sic Esa. c. 6. v. 1. exstat: *Vidi Jehovam se-
dentem super solum excelsum, &c.* quod Johannes c. 12. v. 41.
interpretatur de Christo. Zach. c. 12. v. 10. loquitur Je-
hova: *Et aspicient ad me, quem confixerunt; verùm,
Joh. c. 19. v. 37. de Christo exponitur, Videbunt, in quem
pupugerunt.* Similiter Esa. c. 45. v. 22. 23. dicit Iehova: *E-
go DEUS, & non est alius, Mibi curvabitur omne genu, & jura-
bit omnis lingua; quæ Paulus Rom. c. 14. v. 11. de Christo
exponit. Israëlita Jehovam excelsum tentarunt in deserto,*

Exod. c. 17. v. 2. 7. Num. c. 14. v. 22. Deut. c. 6. v. 16. At Paulus Christum in deserto tentasse Judæos ait, I. Cor. c. 10. v. 9. Manet ergo invictè, Christum non nuncupatione tantùm, sive ex dono DEI, per sanctæ conversationis meritum, eximio Divinitatis honore affectum; velin DEUM profecisse: sed verè, essentialiter, & naturâ esse DEUM. Interca, dum hæc Scripturæ dicta solidè (quod in æternum non facient) refutaverint, nos ad alia properamus & pergimus.

XVI. De hoc vero DEO & FILIO DEI porrò dicitur Aphorismus noster, quòd sit *manifestatus*, h. e. *ex inaccessâ illâ luce Deitatis*, I. Tim. c. 6. v. 16. tanquam suæ majestatis arcanâ sede prodierit, ut, qui suâ naturâ invisibilis est, adèd, ut nemo hominum illum vel viderit, vel etiamnum videre possit, sicut ipse inquit ad Mosen, Exod. c. 33. v. 20. & 23: *Non enim videbit me homo & vivet. Posteriora mea videbis; faciem autem meam videre non poteris*, in plenitudine temporis visibilis factus sit, visibilerq; hominibus apparuerit.

XVII. Deinde *modus manifestationis* indicatur, dum additur *ἐν σαρκί*, in carne. Nam & in V. T. DEUS assumptâ ad tempus visibili formâ sese manifestavit Patriarchis, ut *Abrahamo*, Gen. c. 18. *Jacobo*, Gen. c. 32. & c. Cæterùm erant manifestationes istæ momentaneæ, sub formis pro arbitrio assumptis, ad certum & exiguum, tempus susceptæ, & quædam quasi præludia futuræ illius magnæ manifestationis, per incarnationem æterni Filii DEI aliquando revelandæ.

XVIII. Habentur synonyma, vel termini alii, quibus in hoc mysterio de λόγῳ incarnatione describendo usa est pia vetustas; iiq; sunt vel ἑγγραφοί, *Biblici*, vel ἄγραφοί, *Ecclesiastici*. Sic ἑγγραφῶν est vox ἐγένετο, Joh. c. 1.

v.14. quam B. Paulus etiam in Epistolis suis, de incarnatione filii DEI loquens, studiosè retinuit, ut Rom. c. 1. v. 3. Filius DEI γενόμενος, factus ex semine David, Gal. c. 4. v. 4: Misit DEUS Filium γενόμενον factum ex muliere. Philip. c. 2. v. 6. 7. Cum in formã DEI esset, λαβὼν formam servi, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος. Explicatur aliàs hæc vox ἐγένετο in Scripturã significantissimis verbis, ut in hoc nostro Aphorismo per Φανέρωσιν. Ne fortè quis cogitaret, λόγον per mutationem, conversionem aut confusionem factum esse carnem, dicit Paulus, Eum manifestatum esse in carne. Et in epist. ad Coloss. c. 2. v. 9: In Christo κατοικῆι, habitat plenitudo Deitatis σωματικῶς. In epist. ad Hebr. describitur verbis μετέχευε, participavit, c. 2. v. 14. Item verbo Ἐπιλαμβάνεσθαι assumit, per enallagen temporis, pro assumpsit non angelos sed semen Abrahæ, v. 16.

XIX. Synonyma Ecclesiastica reperiuntur in scriptis Patrum. Irenæus, Patrum antiquissimus, usus fuisse putatur voce σαρκοώσεως; item ἐνσωματώσεως, compendio reddere volens illud Joh. c. 1. v. 14. quã tota postea usa est, & adhuc utitur Ecclesia cupidissimè. Ignatius ad Antiochenos, fortè etiam ex Joh. c. 1. vocat ἐνανθρώπησιν, in humanationem, καὶ ἐνσωμάτωσιν, incorporationem, respiciens ad locum Col. c. 2. v. 9.

XX. Græcorum plerique usurpant vocabulum οἰκονομίας, dispensationis, & dicunt, fidei Christianæ duo esse capita generalia: θεολογίαν & οἰκονομίαν, quorum ILLUD est de DEO triuno, quando absolutè de divinã naturã, omnibus tribus personis communi, agitur: hoc determinatè, quando de τῷ λόγῳ incarnatione sermo est. Vocatur autem præcipuè οἰκονομία metonymicè, positã nimirum causã pro effectu, quoniam ex singulari DEI dispensatione & ordinatione profectum est, sumpto vocabulo

31
36
37
21
28
40
4
4

cabulo ex Paulo, Eph. c. 1. v. 10. c. 3. v. 2. Coloss. c. 1. v. 25. &c. Ratio appellationis sumitur ex Hebr. c. 3. v. 2. & seqq. ubi dicitur: *Christum, non ut servum, sicut Moses fuit, sed ut Filium super universam domum DEI, id est, Ecclesiam, constitutum, & in administratione ejus fidelem esse.* Quomodo præterea vocabulum *οικονομίας* tam respectu DEI, quam creaturarum usurpetur apud Græcos, ostendit D. Marc. Chemnitius, in lib. de duab. Nat. c. 9.

XXI. Usitatissimum deniq; est vocabulum *περιχωρήσεως*, *immediationis*, vel *circumincessionis*, ut vertit Galatinus l. 3. c. 2. *λόγος* enim *περιχωρεῖ*, penetrat, & caro *περιχωρεῖται*, penetratur. Nam sicut ignis ferrum ignitum penetrat, immigrat, complectitur, ac totum substantiâ suâ implet, ut Basilius loquitur, & undiq; ei sine substantiarum confusione miscetur, ut nulla pars ferri expers sit ignis; & sicut anima totum corpus permeat & informat, totaq; est in totâ, & qualibet ejus parte, sine sui vel multiplicatione, vel imminutione, licet in corde, ut vult Aristoteles *radicaliter*: ita *λόγος* assumptam carnem pervadit, ut tota sit *θεοθεΐσι*, *Deificata*, & *λογοθεΐσι*, *Verbificata*, Plures appellationes, quæ etiam apud Athanasium existant, vide in Tomo Gies. I. disp. 2. th. 30.

XXII. Restat vocabulum CARNIS, in nostro Aphorismo explicandum, quod cum etiam sit ex numero *πληθῶς λεγομένων*, præcipua ejus significata paucis percurramus.

XXIII. Tria maximè illustria sunt significata vocis *carnis*. I. Sumitur *εἰδικῶς*, sive *proprie* de parte illâ, quæ ab ossibus distinguitur, & est pars mollis & rubicunda corporis, ex sanguine mediocriter resiccato genita, & fibras musculorum complectens, uti describunt

Anato-

Anatomici, Gen. c. 2. v. 23. c. 9. v. 4. Exod. c. 4. v. 7. Luc.
c. 24. v. 39. II. *Συνεδοχμῶς*, vel pro cunctis animalium
generibus, Gen. c. 6. v. 13; vel pro toto genere huma-
no, Gen. c. 6. v. 12. Deut. c. 5. v. 26; vel pro toto homi-
ne, Matth. c. 24. v. 22; vel pro toto corpore, Psal. 38. v.
4; vel pro familiâ & consanguinitate, Gen. c. 37. v. 27.
III. *Μετὰ φαρμῶς*, pro eo, quod aliquam cum carne
habet similitudinem. Sic sumitur vel *in bonam partem*,
& idem est, quod *molle, tractabile*, Ezech. c. 36. v. 26: *Da-
bo vobis cor carneum* h. e. molle, obsequens; vel *in ma-
lam partem*, pro *malopœna*, ubi caro idem est quod *fra-
gile, infirmum*, quæ fragilitas peccati pœna est, ut Psal.
56. v. 5: *Quid faciet mihi caro?* h. e. *fragilis homo*; vel pro
malo nature & culpa, h. e. peccato originali, quod tra-
himus, ex parentibus, Joh. c. 3. v. 6; vel tandem pro
affectibus & cogitationibus vitiosis, à quibus homo *carnalis*
dicitur, Rom. c. 7. v. 14.

XXIV. Quo verò sensu hîc accipiatur, ut &
Johan. c. 1. v. 14. non opus est longâ divinatione. Mo-
re enim Scripturæ usitato *synecdochicè* notatur vera,
& perfecta humanitas, animâ rationali & corpore, &
essentialibus utriusq; proprietatibus & qualitatibus
constans; quod inde probatur, quia & alibi in Scri-
pturis Christus nominatur *homo*, 1. Tim. c. 2. v. 5. *Filius
hominis*, Matth. c. 16. v. 13. Dan. c. 7. v. 13. *Vir*, Zach. c. 6.
v. 12. *Puer*, Esa. c. 9. v. 6. *Filius Davidis*, Matth. c. 1. v. 1.
Filius virginis, Esa. c. 7. v. 14. *Semen mulieris*, Gen. c. 3. v.
15. *Surculus radice Jesse*, Esa. c. 11. v. 1. *Fructus-lumborum
Davidis*, Act. c. 2. v. 30. *habens carnem & ossa*, Luc. c. 24.
v. 39. *verè natus ex Mariâ virgine*, Matth. c. 1. v. 16. *in pleni-
tudine temporis*, Gal. c. 4. v. 4.

XXV. Carnem animâ rationali animatam af-
sumpsisse

sumpsisse λόγον dicimus, non corpus παντὶ ἄψυχον, vel
 saltem animā θρεπτικῆν, vegetativā præditum, cui loco
 animæ rationalis ipsa Divinitas fuerit, id quod firma-
 restantur Scripturæ testimonia. *Filius enim hominis ve-
 nit dare animam suam pro multis*, Matth. c. 20. v. 28. *ponit
 animam suam pro ovibus*, Joh. c. 10. v. 15. *ponit eandem, ut
 iterum sumat*, ibid. v. 17. *Commendat spiritum Patri*, Luc. c.
 23. v. 46. *Emittit spiritum*, Matth. c. 27. v. 50. Huic porro ta-
 les Scriptura tribuit potentias & affectus, qui de vegeta-
 tivā animā dici & intelligi nequeunt, nimirum *intelle-
 ctum & voluntatem*, Luc. c. 2. v. 52. Matth. c. 26. v. 39. *profe-
 ctum in sapientiā & etate*, Luc. c. 2. v. 40. 52. *latitiam*, Luc. c.
 10. v. 21. *desiderium*, Luc. c. 22. v. 15. *turbationem*, Joh. c. 12. v.
 27. *tristitiam*, Matth. c. 26. v. 38. *iram*, Marc. c. 3. v. 5. Jam si,
 juxta Apollinarem loco mentis & voluntatis in Christo
 fuit Divinitas, Sapientiā utiq; hæc proficere debuit,
 quod ἄπορον!

XXVI. Damnanda etiam est blasphemia illorum,
 qui Christum non verum & solidum corpus, sed φάντασμα, &
 nudam humani corporis speciem assumpsisse, ideoq; omnes Chri-
 sti actiones καὶ δόξαν καὶ φάντασμα factas esse, delirârunt.
 Quos tamen ipse Salvator disertè refutat, Luc. c. 24. v. 39:
Palpate & videte, inquit, *quia spiritus carnem & ossa non ha-
 bet, sicut me videtis habere*. Ostendit illis vestigia quoq; cla-
 vorum in manibus & pedibus, Joh. c. 20. v. 20. 27. Item,
 Matth. c. 14. v. 29. Marc. c. 6. v. 48. Joh. c. 6. v. 19. *Vide-
 runt eum discipuli ambulantem super aquam &c.*

XXVII. Nec minor impietas est illorum, qui
 opinati sunt, *Filium DEI veram quidem assumpsisse carnem,*
sed non consubstantiali nostram, verum ab eâ diversam, aut ex
essentiâ DEI Patris genitam, aut ex materiâ cœlesti, velelemen-
tari formatam, quæ per Mariam, sicut aqua per canale, tran-
serit.

ferit. Quod de Manichæis & Valentinianis observavit
 Irenæus l. 1. adv. hæc. c. 1. p. 22. Quibus idem l. 3. c. 32.
 p. 220. hoc opponit argumentum: Si Christus non ab ho-
 mine accepit substantiam carnis, neq; homo factus est, neq; Fili-
 us hominis, & si hoc factus non est, quod nos eramus, non ma-
 gnum faciebat, quod passus est. Nos addimus illud Angeli,
 dicentis ad Mariam, Luc. c. 1. v. 35: Quod ex sp̄s, EX TE
 nascetur, sanctum vocabitur, ubi non dicit ex ad̄m, IN TE,
 ut Matth. c. 1. v. 20. nec PER TE, quâ ratione olim hunc
 textum depravasse feruntur Marcion & Valentinus:
 sed EX TE. Jam famosissima significatio & magis pro-
 pria præpositionis ex est, quâ notat habitudinem ma-
 teriæ ad compositum. Hinc Aristoteles, materiam
 semper definit per hanc voculam ex, ut, lib. 4. Metaph,
 c. 2. lib. 1. Phys. c. 9. lib. 2. Phys. c. 3. lib. 1. Polit. c. 5.

XXVIII. Sejungimus igitur nos fide cordis, &
 confessione oris, ab omnibus reliquis omnium tem-
 porum hæreticis, qui quovis modo, sive directè, sive ob-
 liquè, naturæ humanæ veritatem oppugnant & negant.
 Et commendamus illud 1. Joh. c. 4. v. 3: Omnis spiritus,
 qui non confitetur JESUM Christum in carne venisse, ex DEO
 non est. Nam ejusdem periculi res est, in Christo Jesu
 vel Divinitatem, vel carnem nobis consubstantialem,
 negare, quum altera sine alterâ nihil spei nobis tribuat
 ad salutem. Vitam enim suam nescit, qui Christum ut verum
 DEUM: ita & verum hominem ignorat, ait Hilarius.

XXIX. Et licet Christus deus sit, & homo, non
 tamen duo, sed unus est Christus, θεῶν ὁμοῦς, & ἀνθρώπων ὁμοῦς,
 in quo non est ἄλλο καὶ ἄλλο, sed ἄλλο καὶ ἄλλο.
 Nam Filius DEI naturam, non personam, humanam, per
 ἀνεχώρητον, ut Justinus nominat, sibi indissolubiliter
 & indistincter, modo singulari, omnem hominum &

C Ange-

31
32
37
2
28
4
4

Angeliorum captum transcendente, univit, eamq; in omnem eternitatem in suâ ὑποστάσει subsistentem fecit, ita ut non sit ἀνυπόστατος, neq; ἀνυπόστατος, sed ἐνυπόστατος, etiam à primo conceptionis punctificio. Siquidem ut Damascenus ait, ἅμα σὰρξ, ἅμα θεὸς λόγος σὰρξ.

XXX. Quæ unio non est ὀνομαστικῆς, nominalis, sed realis; nec tamen propterea essentialis. Duæ enim naturæ non fiunt unum essentiali: sed in omnem æternitatem cum suis proprietatibus manent distinctæ; nec naturalis, quasi ex concursu duarum naturarum conflatur σύνολον aliquod tertium, qualis unio intercedit inter animam & corpus; nec accidentalis, quasi λόγος carni tantummodò adsistat, aut graciosè inhabitet; vel quasi eam tantùm sustentet citra ὑποστάσεως communicationem: sed ratione termini ad quem, rectè dicitur hypostatica vel personalis, quia in personâ ἔξ λόγου facta est, unamq; Christi personam constituit. Unde quamvis hæc unio dici soleat reciproca: tamen principium unionis actiivum, & simul terminus ad quem est ὁ λόγος, qui assumpsit humanam naturam in suam personam. Natura enim humana non assumpsit τὸν λόγον, sed ipsa à λόγῳ & in λόγον assumpta est.

XXXI. Hic actus personalis naturæ assumptæ, non facit naturam hanc humanam esse distinctam personam: sed ostendit, eam esse personaliter unitam ἔξ λόγου ὑποστάσει, & in eâ subsistere, ita ut neq; humanitas assumpta extra τὸν λόγον, neq; ὁ λόγος extra hanc humanitatem (post factam incarnationem) seorsim, aut separatim, & ad partem existat, & subsistat, propter personæ indissolubilem nexum & unitatem.

XXXII. Idem volunt Patres Concilii Chalcedonensis, Athanasius, Damascenus, & alii ex priscis Eccle-

sia Doctoribus, qui dixerunt : *Unionem factam esse adi-*
αίρετως, indivisè, ἀχωρίτως, inseparabiliter, ἀδιασπείτως, in-
distanter, ἀδιασπάρδως, sine distractione aut divulsione ullâ,
 contra Nestorium, sicut etiam facta est *ἀσυγχύτως, incon-*
fusè, ἀτρέπτως, inconvertibiliter, ἀμεταβλήτως, immutabili-
 ter contra Eutychem.

XXXIII. Forma sive differentia specifica istius
 unionis sic est, I. *in intimâ & profundissimâ naturarum,*
αειχωρήσει, immanentia, permeatione, vel ut reddit Gala-
 tianus loc. supra thes. 21. alleg. *circumincessione,* ita
 ut, ubicunq; caro est, ibi λόγος sic : & ubicunq; λόγος
 est, ibi etiam caro sit, nec λόγος ita totus sit in carne,
 ut etiam totus sit extra carnem, quæ perversa Calvini
 sectatorum est sententia. II. *In unius ὑφισταμένως constitu-*
tione mutuâ, quâ hæ duæ naturæ ita sunt unitæ, ut una
 tantum sit persona, adeoq; assumpta caro λόγω tam sic
 propria personaliter, quàm propria ipsi est Divinitas *es-*
sentialiter.

XXXIV. Facta est hæc unio in ipso momen-
 to conceptionis, per obumbrationem Spiritus sancti,
 anno mundi, secundum Helvicum, 3947. Vocaturq;
 rectè *singularis,* & præ reliquis unionis modis *eximia,*
 ab omnibusq; aliis *exempta* à Justino & Epiphanio. De
 admirandâ enim hac divinæ *infinitæ,* & humanæ *finitæ*
 naturæ copulatione, non omnia, quæ à curiosis quæri
 & disputari solent, ad oculum geometricè demon-
 strari possunt, vel debent, cum facilius de eâ dici & in-
 telligi possit, *qualis non sit, quàm quid sit,* uti Augustinus
 de DEO loqui solet.

XXXV. Unde & prædicationes, quæ hinc re-
 sultant, non sunt *identica;* nec *regulares;* nec *tropica &*
figurata: sed *inusuata &* personales. Ut enim se res habet

in esse, sic & in prædicari. Unio autem est singulariter
mirabilis, & mirabiliter singularis; ergo & prædicatio.
Sed plura de his in ipso disputationis conflictu, *ὅν θεῶν*,
cui, telam nostram hic abrumpentes, meritò pro fan-
tis beneficiis votivas reddimus grates; idq; *δαζολογίαι*
Damasceni: *Euge*, ò Christe, quid tibi pro his omnibus nos
miseri & egeni retribuemus? tua sunt omnia, & nihil à nobis
petis, nisi ut salvemur. Tibi sit gratia, quòd cum non essemus,
dedisti, ut essemus, cumq; perditì essemus, ex gratià dedisti, ut
benè essemus. Tibi sit gloria, laus, honor, & victoria
in sempiterna seculorum secula!

Π Α Ρ Ε Ρ Γ Α.

*Christus in triduo mortis sue ipso act u verus homo non fu-
it. Teste enim Scripturà, verissimè mortuus est, minirum, ani-
mà à corpore dissolutà, quamvis nec illa, nec hoc à τὸ λόγῳ
dissolutum fuerit. Quare cessante unione naturali harum par-
tium inter se: ambarum tamen unio personalis cum Filio DEI,
etiam in medià morte, salva & integra permansit. Ad stipula-
tur nobis Damascenus lib. 3, de orthod. fide c. 27, hisce verbis:
Quamquam (Christus) mortuus est, ut homo, & san-
cta ejus anima ab incontaminato separata corpore: non
tamen Divinitas ab utroq; separata remansit, ab animà,
inquam, & corpore.*

I I.

*Idem Damascenus cap. 3. præced. non adversatur nobis,
unionem duarum naturarum in Christo appellans ἁνωθεν, es-
sentialem, ut adstruat atq; defendat, eam ἀληθῆς factam esse,
& non (quæ verba ejus sunt) τῆς φαντασίας. Sic nec Cyrillus
nobis*

23
nobis contradicit, vocans eam $\kappa\epsilon\iota\sigma\iota\upsilon\sigma$ naturalem. Non enim unionis modum, vel terminum AD QUEM notare voluit: sed terminum A QUO, h. e. ipsas naturas verè unitas, & non tantum secundum effectum participationis.

Voculam $\epsilon\iota\sigma$ Joh. c. 5. v. 27. rectè verti quatenus, atq; sic reduplicativam, non specificativam esse, negamus contra Beza.

I V.

Particula $\kappa\epsilon\iota$, secundum, & alia similes, quas Scriptura adhibet, loquens de Christi nativitate, passione ac morte, non sunt $\chi\omega\epsilon\iota\sigma\iota\upsilon\sigma$, sed $\lambda\iota\gamma\epsilon\iota\lambda\iota\upsilon\sigma$ & $\delta\iota\omega\epsilon\iota\sigma\iota\upsilon\sigma$, h. e. non cum Nestorianis separant, sed contra Eutychen distinguunt.

Communicatio idiomatum non est unionis personalis divinarum in Christo naturarum forma, ut nobis Romanenses nonnulli affingunt: sed immediatum duntaxat consequens.

Enunciatio hec, SOLA FIDES JUSTIFICAT, nobis exclusiva subjecti est, non predicati.

V I I.

Qui ex Theologis imaginem DEI vocant donum supernaturale, quia peculiari DEI gratiâ ac beneficio fuit concessa, & non pars nature, nec ex hujus fluxit principis, ac per consequens neq; in primo, neq; in secundo PER SE modo de suo subiecto predicari potuit: non verè & secundum rem contradicunt aliis, qui donum naturale appellant, quia ab ipso ortu seu origine nature fuit, hanc perfecit, & semper cum eadem ad posterios, si primi parentes in suâ integritate perstitissent, fuisset propagata. Nob.

Nobiliss. equè ac Doctissimo
DOMINO
JOANNI DANIEL STARCKIO
SS. Theol. Stud.
DE INCARNATIONE SALVATORIS NOSTRI
DISPUTATURO S.

I.

Corpora nostra gelu, tum frigore pectora torpent,
Hinc caluisse sacri numinis igne juvar.
Te parili stimulat mens STARCKI taliter actu,
Roboret è radiis quod calor ille suis.
Sic tantum cathedrâ feruorem accersere gestis,
Prævia WEINMANNI per studia ire sequax:
Nempe INCARNATI meditans ardentia DIVI
Ausa, quibus nostra est, incaluisse, salus.
Res cœlo & zelo digna audit; cœlipotentis
Cœlitus aspiret flaminis ardor opem.
Nectare at ambrosio WEINMANN tibi corda rigabit;
Hujus ab igne animum vis calefacta levet.

F.

LUDOVICUS JUNGERMAN
Med. D. P. P. & Botan. Sc.
Univ: Altorph. ac p. s. ord.
S. Decanus.

II.

Est aliquid plenâ thesaurus conditus arcâ;
Est aliquid priscâ nobile stirpe genus;
Ni tamen accedat virtus quoq; propria, Patrum
Aurea nativâ nil feret umbra boni.

Hoc

Hoc animo volvens, STARCKI, non stirpe parentum,
Sed virtute tuâ clarior esse cupis.
Hactenus ergò bonas didicisti gnariter artes,
Verbaq; Romanis addere Graja sonis.
Nunc divinarum tractare negotia rerum
Niteris, & lingua plectra sonare sacra.
Nec satis hoc; WEINMANNO etiam duce & auspice gaudes
Edere profectus conscia signa tui,
Atq; Sophistarum scelerata retundere tela,
Qui TE, Nate DEI, numen habere negant.
Perge bonis avibus, cunctosq; huc dirige sensus,
Ut sit doctrina consona vita tua.
Sic doctos inter memorabile nomen habebis;
Majorum poteris sic geminare decus.

Honoris ergò

F.

M. Jacobus Tydæus
Poët. & Orat. Pro-
fess. Publ.

III.

Quæ tibi mens, STARCKI, est dum omnes Bellona fatiga?
Nimirum gladium stringis & ipse tuum.
Sed gladium Verbi, quem solers theca sopherum
Continet, inq; hostes stringere rite docet
Dogmata de Nostrâ defendis vera Salute
Factus homo Christus qua ratione docens.
Nulla salus bellis, de bellis unica vox est
Hoc autem bello provenit una salus.

L. Mq,

M. Abdias Trew
Math. Prof. Publ.

Ивѣвай

I V.
Γνώται σαρκοφόρον ἔ' αὐτοφύσιο θεοῖο
ἦδ' ὡς ζωὴν ἔ' μινύθραν ὁδός.
Σοὶ λόγον ἀρρήτως σάρκωσιν ἔχοντα δαίηται
ἐλδομένω μέλειαι γράμματ' ἰερά θεῶ.
Πάρμενε τῇ χριστῶ γνώσει, ἀεὶ δαίκελον αἶμα,
ἔρανίας δέληες ἐν περαπιδεσι ἡθεῖς.
Φῶς κόσμος φρένα σε φώλιζει, ὄφρα Φοῖνις
δόγμα ὑποκράης πῆς λογίσι θεῶ.

Ita Suo
ex

Intimis Intimo

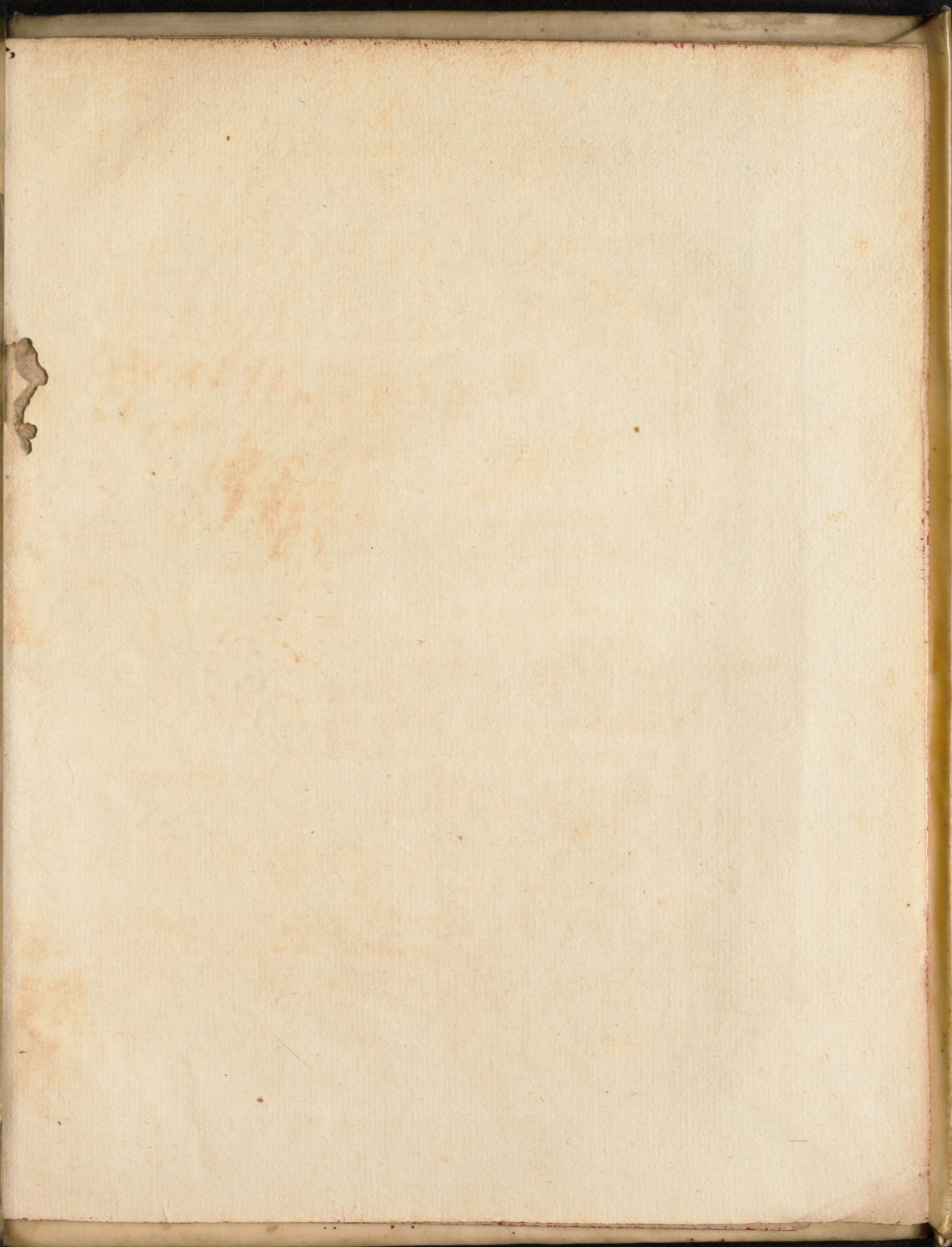
M. Fridericus Serber.

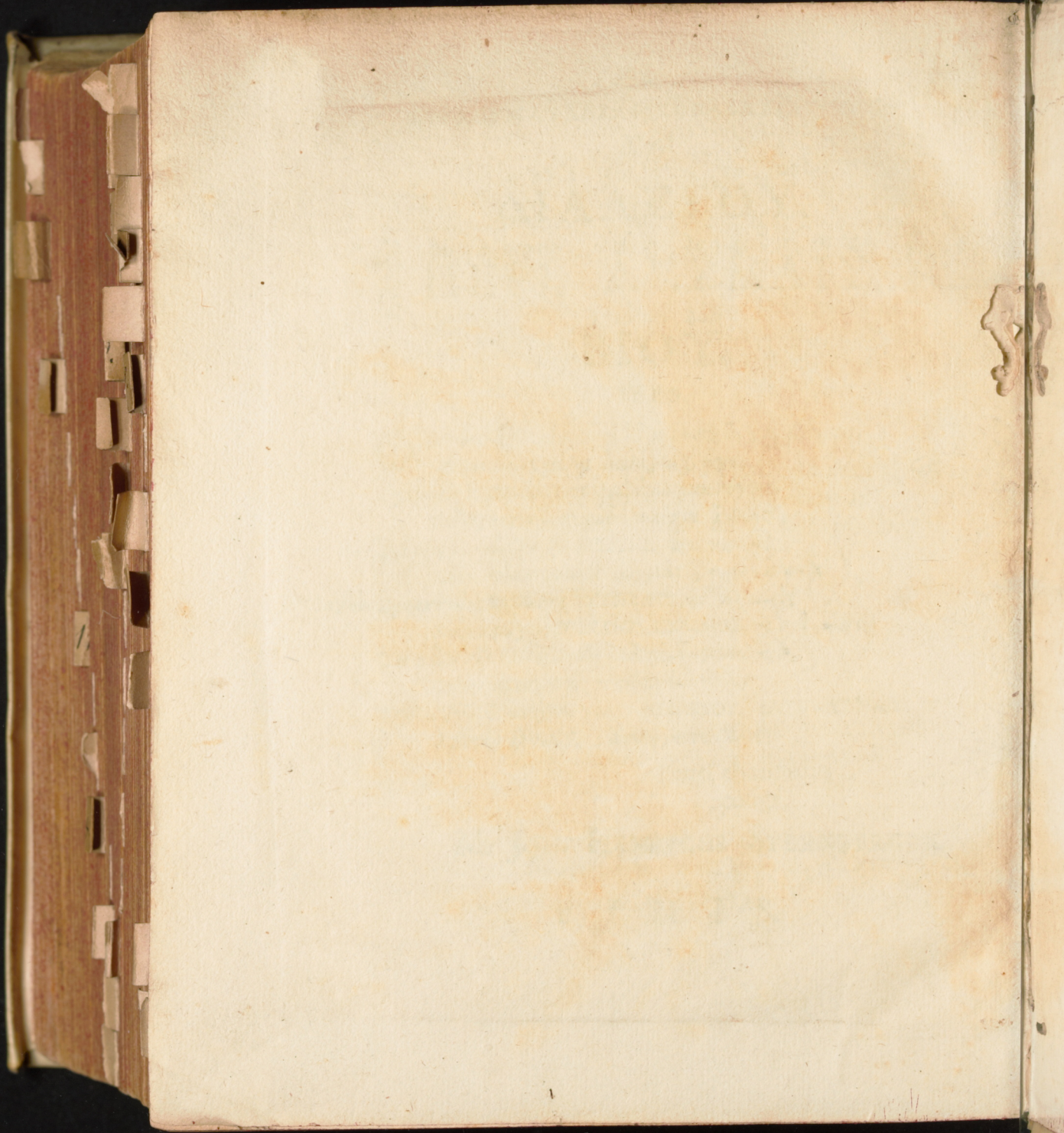
V.
Fortes esse decet bello, pia causa, peritus
Ductor, tum lætans exitus esse solet.
Quò ruis ergo, Papæ STARCKI, Calviq; ministris
Dum vis moliri bella? Sat illa bona?
Optima: Nam pia causa subest, ductorq; probatus
WEINMANNUS: causa est unica nostra salus.
Laudo igitur bellum hoc! pugnato fortiter, opto
Successus faustos! en DEUS adstat homo!
Elude ingeniò dignos licet Herculis astus:
WEINMANNUS pugili dux tibi certus adest;
Vincito: Sic omen tibi nomen habere probabis;
Sic tandem belli iusta brævica feres!

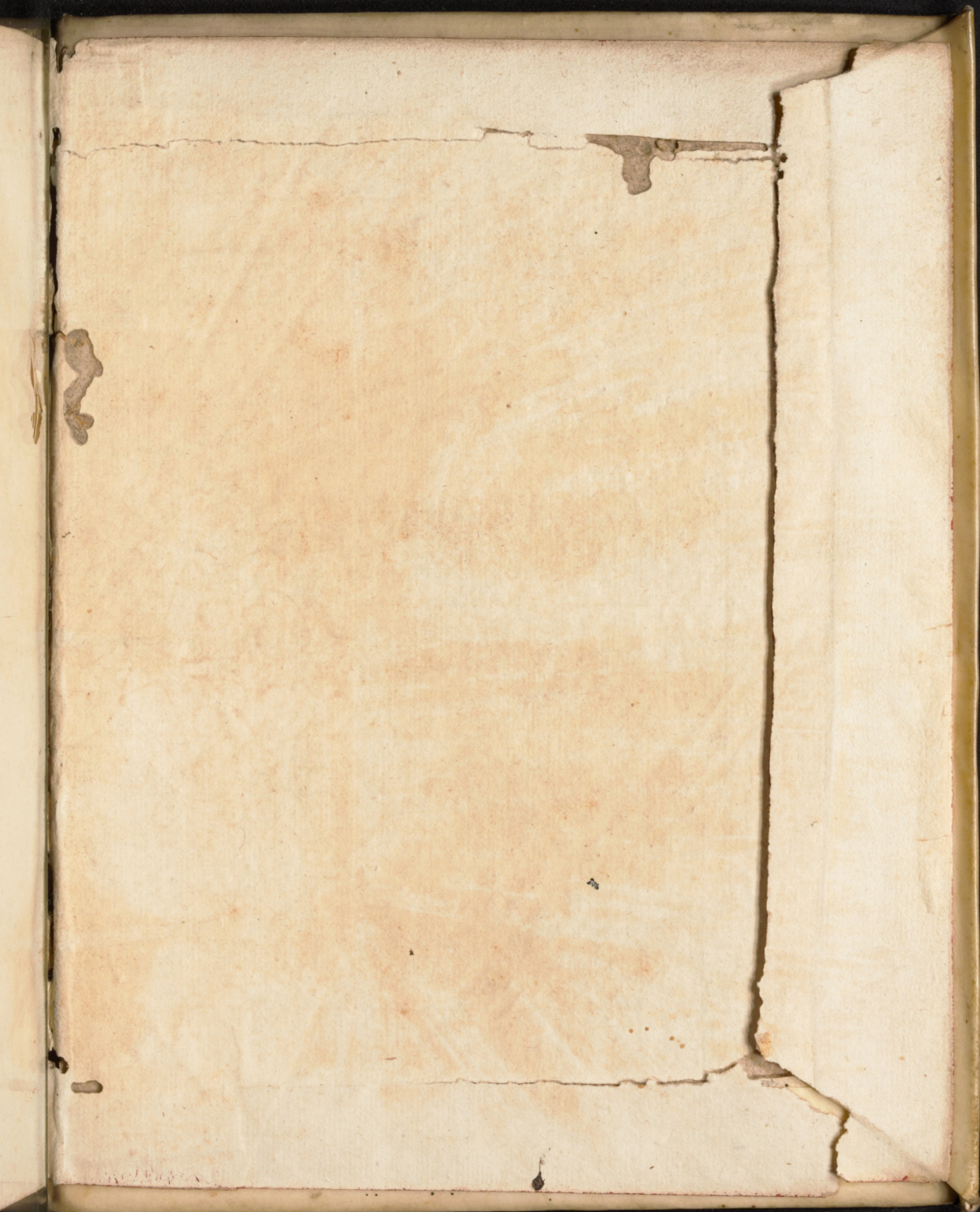
Testandi amoris ergo
apposuit

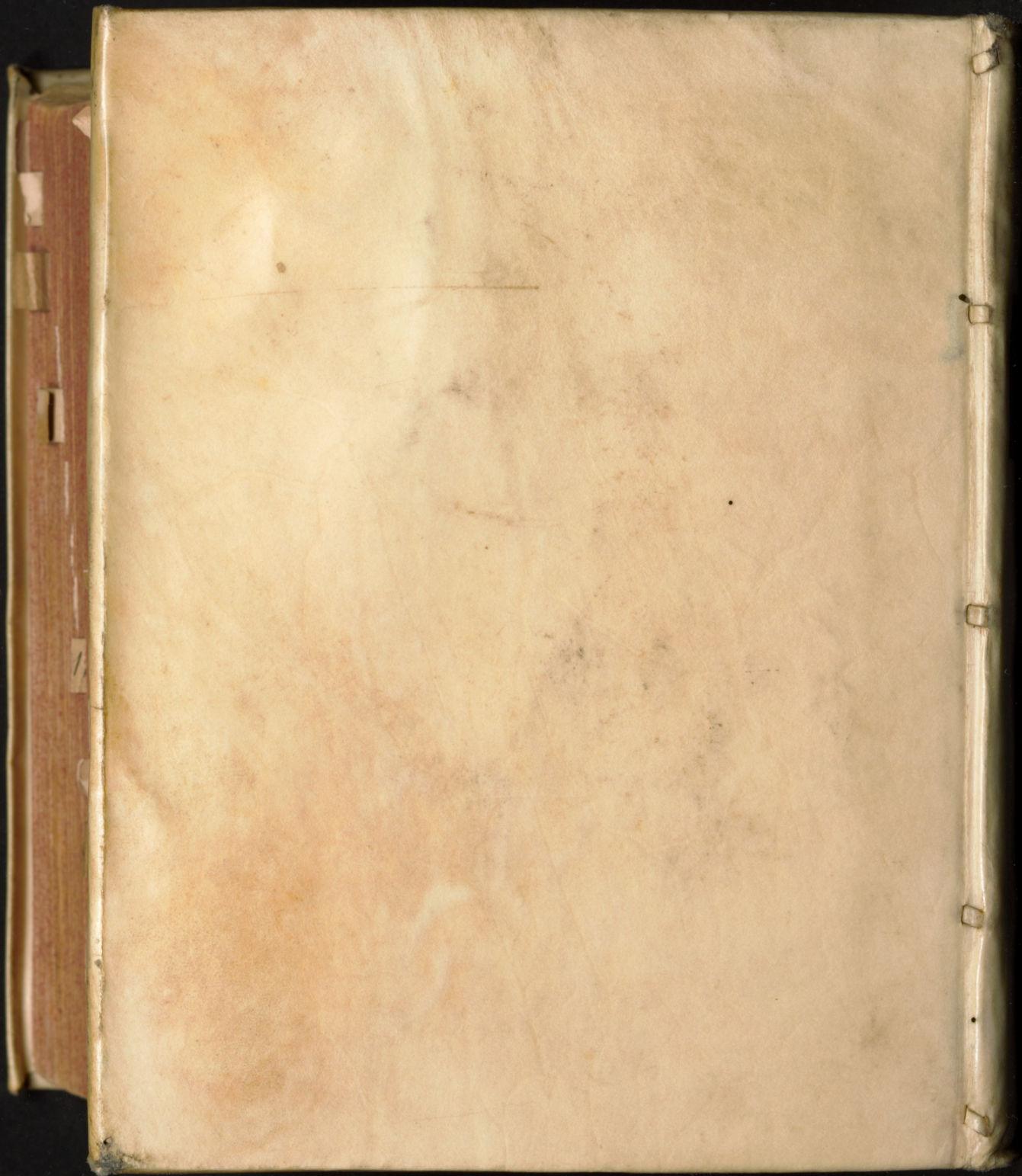
Christophorus Schraut.
Ober Eibheim. Franc.

FINIS.









19.

) quia dictum est: Ad apprehendendum alas ter-
mpij ex illa. Verum, Latine detextis Rabbino-
atque judiciis variis missis, conferimus nos ad
tentias, quibus potius mens sana in corpore
is progressum ad

Membrum Tertium.

de Judæorum communiter hanc loquendi for-
altera vitâ intelligunt, quod, quamvis pii in
rba patiantur, tamen in altera arctissima ne-
bulandi cum DEO, veluti ex præcedentibus
x R. Salomone, R. Levi, R. Kimchio, quam-
tati: Ita contra I. reperiuntur haud pauci ex
ribus, qui verba loci citati tantum de Con-
is vitæ periculis accipienda putant. Confer.
Martin. Delrio, (b) quorum iste, fors, inquit, vi-
diuturnam, ut à DEO illigari Fasciculo Viven-
EO sedulo & diligenter curari, custodiri & con-
m (nam Anima hic vitam hanc presentem signi-
adimat, sed ne quidem perturbet, ut indicat op-
in funda.

nus, eandem planè sententiam fuisse D. Iob.
precantis est, inquit, Sit Anima tua servata à
e. numero Viventium. Hoc est, Tua vita custo-
a inter vivos, vita autem adversariorum verti-
ii DEI intereat, ut nesciant, quo se vertant. Sic
(d) arbitratur: Commune tum fuisse, in populo
consuetudinem, haud dubie à Patribus acceptam,
colligere pios in fasciculum & fovere in gremia
homines solent, id quod sibi charum & antiquum
rvare. Voluerunt autem S. Patres hac figurata
unioribus ac imperitioribus, pios cura esse DEO,
haberi pretio, & conservari ac protegi contra
li & Mundi.

em sensum facere videtur Sautlius. (e) Fascicu-
ationem significat eorum maxime, qui eodem vita
C 2 in sti

ad h. l. ita comment. Deus te in periculis
am fasciculo involutum, inter eos, quos Deo
visit. Ergo vita postea in potestatis
nisi DEO permittente.

I. Sentètia.
D. Frantzi⁹
a) De Inter
pret. Script
Sac. Orac.
69. p. 821.
& seqq.
b) Adagial.
V. T. Adag.
185. p. 197.
c) D. Ioh.
Bughen.
Comment
in Sam.
Proph. Wit
tenb. 1524.
d) Hieron.
Weller.
Comment
in h. l.
e) Sanctius
in h. l.

